

Beste sympathisant,

In deze Nieuwsbrief staat de nieuwe fase in de energietransitie in de Merenwijk centraal. Er wordt aandacht besteed aan de Startnotitie voor het WijkUitvoeringsPlan (WUP). Onze speerpunten daarbij zijn keuzevrijheid voor bewoners, duidelijkheid over kosten en de feitelijke vermindering van de CO2 uitstoot. TegenGas zet in op nieuwe technologie i.p.v. verouderde en op een stap voor stap benadering. We werken samen met verschillende wijken in Leiden en hebben goede contacten met leden van de gemeenteraad, de wethouder en de pers.

Maar eerst enkele ontwikkelingen in het Tegengas bestuur.

Bestuur bijna op sterkte

Het afgelopen jaar zijn Robert Tijssen, Thijs Aartsma en Theo Eyckenschild bestuurslid geworden. Michel de Haan is bereid gevonden om onze website voor zijn rekening te nemen. Daarmee zijn we bijna weer op sterkte. We missen nog een penningmeester en er is nadrukkelijk ruimte voor twee andere ontbrekende schakels: vrouwen en jongeren. Geïnteresseerden zijn van harte welkom!

Naast het bestuur zijn twee themagroepen actief geweest. De één heeft onder voorzitterschap van André Mom een rapport opgesteld over [warmtepompen](#). Gezien de snelle technologische ontwikkelingen zal dat ongetwijfeld een vervolg krijgen. De andere over zonnepanelen en financiering daarvan, [een korte handleiding](#) opgesteld door Thijs Aartsma en Robert Tijssen. Ook hier zijn er interessante ontwikkelingen. De prijs van de panelen heeft een dalende trend ingezet en de opslagmogelijkheden van elektriciteit beginnen aantrekkelijk te worden.

Een nieuwe fase in de energietransitie: van ideeën naar plannen

Van informatie naar Startnotitie

We hebben net voor de zomer drie wijkbijeenkomsten gehad waar veel Merenwijkers informatie hebben gekregen over de energietransitie. Velen hebben de laatste bijeenkomst daarna via een live-stream kunnen zien en horen. Daarna is het stil geworden. Een beetje stilte voor de storm die vanaf begin volgend jaar opsteekt.

De eerstvolgende wijkbijeenkomst zal in principe in de tweede helft van januari worden gehouden. Daar zal de startnotitie voor het WijkUitvoeringsPlan (WUP) worden gepresenteerd. Tegelijkertijd zal er aandacht worden besteed aan de introductie van de webapplicatie Vragenlijst "Eigen Woning en Energietransitie". Tijdens vervolgbijeenkomsten zal worden ingegaan op de verschillende mogelijkheden om de CO2 uitstoot van uw woning stapsgewijs (verder) te beperken.

Wat willen we bereiken?

De afgelopen maanden is veel tijd besteed aan het voorbereiden van de startnotitie voor het WijkUitvoeringsPlan voor de energietransitie in de Merenwijk. Hoe kunnen we dit zo

organiseren zodat de bewoners zelf bepalen welke maatregelen voor hun woning en portemonnee het beste zijn. Een net zo'n belangrijke vraag is welke maatregelen daadwerkelijk leiden tot het reduceren van de CO2 uitstoot. We zijn daarbij steeds teruggevallen op een korte en duidelijke doelstelling van TegenGas:

'Voor bewoners haalbare en betaalbare stapsgewijze vermindering CO2 uitstoot met handhaving keuzevrijheid en zonder gedwongen gasafsluitingen.'

Deze doelstelling is uitgewerkt in vijf punten:

- Het verschaffen van relevante informatie aan bewoners en het mobiliseren van bewoners in samenwerking met andere wijken;
- Contacten onderhouden met en beïnvloeding van het College B&W, de gemeenteraad en de pers over te nemen besluiten en de juiste koers van de Energietransitie;
- Het handhaven van de gasinfrastructuur totdat betrouwbare en betaalbare alternatieven beschikbaar zijn;
- Het opwekken en opslaan van duurzame energie en de noodzakelijke beschikbaarheid van voldoende elektriciteit;
- Het volgen van nationale en internationale ontwikkelingen.

Voor de voorbereiding van de startnotitie van het WijkUitvoeringsPlan hebben we punten aangescherpt in een speerpuntennotitie.

Tegengas speerpunten bij Startnotitie

Keuzevrijheid is cruciaal. Dat betekent dat alternatieven objectief en gelijkwaardig worden behandeld. Alleen dan ontstaat inzicht in de CO2 uitstoot en de kosten van elke optie. Bewoners kunnen kiezen voor individuele oplossingen of zich vrijwillig aansluiten bij collectieve projecten. Verplichte aan- of afsluitingen zijn ongewenst en onbespreekbaar. Draagvlak en instemming van de bewoners is een vereiste. Dat kan alleen als een zeer duidelijke meerderheid van de bewoners akkoord gaat. Alleen onder deze voorwaarde werkt TegenGas mee aan dit transitieproject. Een meer uitgebreide versie vindt u verderop in deze Nieuwsbrief.

Het gaat zeker niet vanzelf om onze speerpunten verzilverd te krijgen in de startnotitie. We trekken daarbij samen op met Duurzame Energie Merenwijk (DEM). Het belang van de bewoners en de noodzaak stappen te zetten naar een meer duurzame wijk verbindt ons. We hopen dat er een gezamenlijk resultaat kan worden gepresenteerd tijdens de eerstvolgende wijkbijeenkomst in de tweede helft van januari.

Nieuwe technologie in plaats van verouderde

In de Transitievisie Warmte van de gemeente neemt de WarmtelinQ+ (WLQ+) een dominante positie in. Dat is een door de overheid oplegde en sterk verouderde oplossing en zeker niet een gewenst nieuw modern integraal energiesysteem. Met technologie uit de vorige eeuw wordt de energietransitie niet versneld, maar helaas vertraagd. De gemeente heeft bovendien weinig oog voor de noodzakelijke koeling, opslag en het versterken van het elektriciteitsnetwerk.

Stap voor stap benadering

Er zijn nog steeds organisaties die denken op korte termijn de overschakeling op duurzame energie te kunnen regelen. Wij geloven niet in sprookjes, maar wel in de noodzaak stap voor stap het noodzakelijke te doen op een voor iedereen aanvaardbare manier. Dat lukt alleen indien bewoners in dit proces actief worden meegenomen en ruimte wordt gelaten voor nieuwe ontwikkelingen.

Op dit moment is de energie nog dominant gebaseerd op fossiele brandstoffen. Slechts 3% komt voor rekening van zonne-energie, 3% voor windenergie en 9% is biomassa. Zoals bekend leidt de laatste categorie tot het onnodig kappen van bomen en vaak tot een forse verhoging van de feitelijke CO2 uitstoot. Er zijn dus forse investeringen nodig in duurzame energie en met name ook in opslag daarvan. Bovendien zijn extra investeringen nodig in het elektriciteitsnetwerk waarbij tegelijkertijd vraag en aanbod slim op elkaar worden afgestemd.

In de stap voor stap benadering is het tevens noodzakelijk en verstandig optimaal gebruik te maken van de bestaande technische infrastructuur. Niemand kan voorspellen welke sprongen er gemaakt zullen worden op het gebied van groengas en waterstof. Wel is bekend dat er op dit gebied in o.m. Australië, Afrika en het Midden-Oosten enorme bedragen worden geïnvesteerd. De kostprijs van elektriciteit is daar zo aantrekkelijk dat oliestaten op termijn meer kunnen verdienen aan waterstof/ammoniak dan aan fossiele energie. Laat de gasinfrastructuur in de Merenwijk dus intact. Dat geeft ook de noodzakelijke ruimte voor het plaatsen van b.v. hybride warmtepompen.

Afstemming met andere wijken in Leiden

De meest intensieve contacten van TegenGas zijn op dit moment met bewoners in het Leidse Houtkwartier. Met de wijkvereniging worden de stappen in de energietransitie afgestemd. Daarnaast maken we gebruik van de daar ontwikkelde systematiek in het project 'Eigen woning en energietransitie' om aan bewoners een doorslaggevende stem te geven. André Mom en Thijs Aartsma hebben een [presentatie](#) van hun rapporten gegeven in de Tuinstadwijk en Staalwijk. Daarnaast zijn er contacten met bewonersverenigingen in De Mors en het Waardeiland.

Contacten met gemeente en pers

Cent van Vliet heeft meerdere keren met Wim Scholten, voorzitter van de wijkvereniging Houtkwartier, gesprekken gevoerd met leden van de Leidse gemeenteraad. Ze hebben beiden ook een keer gebruik gemaakt van de mogelijkheid 'Burger aan het woord'. De bijdrage van TegenGas is in deze Nieuwsbrief weergegeven. Daarnaast zijn er gesprekken geweest met verschillende leden van de gemeenteraad en met wethouder Van Delft. Regelmatig is commentaar gegeven in de Leidse media, zoals het Leids Nieuwsblad, Sleutelstad en het Leidsch Dagblad.

Volgen van landelijke ontwikkelingen

Thijs Aartsma en Andre Mom hebben deelgenomen aan een congres over warmtepompen. Er is daar sprake van verrassende ontwikkelingen. Hun verslag kunt u lezen in [Warmtepompen, nu en in de toekomst](#).

We hebben de verschillende beleidsstukken van het kabinet gevolgd. De tijdschema's die worden gehanteerd zijn niet altijd realistisch en er is veel te weinig aandacht voor het bestaande en dreigende tekorten in het elektriciteitsnetwerk.

Daarnaast is het buitengewoon interessant de verschillende technologische ontwikkelingen te volgen. Met grote regelmaat zijn er doorbraken en verschijnen er nieuwe producten op de markt. Dat noodzaakt om bij het maken van afspraken steeds voldoende ruimte te laten om op nieuwe ontwikkelingen te kunnen inspelen.

Daarnaast vindt TegenGas dat er op dit moment onvoldoende duurzame energie is om de transitie te versnellen. Als je echt wilt versnellen, dan moet je extra investeren in de beschikbaarheid van duurzame energie en de opslag ervan. Dat gebeurt helaas veel te weinig.

TegenGas speerpunten bij energietransitie

De praktijk van de energietransitie blijkt weerbarstig en mistig. Het raakt direct de belangen van bewoners en zeker hun portemonnee. Dat is duidelijk gebleken uit de brede steun voor de petitie die TegenGas in 2022 heeft gehouden.

Bij het opstellen van het WijkUitvoeringsPlan Merenwijk gaat de transitie een nieuwe en onzekere fase in die bewoners op nog onbekende kosten kunnen jagen, terwijl de milieuwinst niet altijd is berekend. Er zal een duidelijke relatie moeten zijn tussen de maatregelen die bewoners nemen, de milieuwinst die daarmee bereikt wordt en de daarmee gepaard gaande kosten. TegenGas zal hierop alert zijn en de belangen van bewoners en hun portemonnee steeds vooropstellen.

Daarom staat voor ons bij de gesprekken met de Gemeente over het uitvoeringsplan het verschaffen van eerlijke, volledige en tijdige informatie centraal. Alleen dan is het voor ons als Merenwijkers mogelijk om in alle vrijheid verantwoorde keuzes te maken over beschikbare transitie-opties.

Voor deze keuzevrijheid zetten we ons dan ook volledig in. Dat betekent dat de alternatieven objectief worden geïnventariseerd en gelijkwaardig worden behandeld zodat een duidelijk inzicht ontstaat in de CO2 uitstoot en de bijbehorende kosten van elke optie. Bewoners kunnen kiezen voor individuele oplossingen of zich vrijwillig aansluiten bij collectieve projecten. Verplichte aan- of afsluitingen zijn ongewenst en onbespreekbaar.

TegenGas zal onder het motto ‘*Hoe kan het ook*’ een beroep blijven doen op de ruim aanwezige kennis en ervaring in de Merenwijk, en ook in andere Leidse wijken. Daar kan vervolgens iedereen profijt van hebben. Bij een ingrijpende energietransitie op wijkniveau is *draagvlak en instemming van bewoners* een vereiste. Dat kan alleen als een *zeer duidelijke meerderheid* van de bewoners akkoord is met de uitvoeringsplannen. Alleen onder deze voorwaarde werkt TegenGas graag mee aan dit belangrijke transitieproject.

Contacten met gemeenteraad

De laatste ontwikkelingen in het contact met de gemeenteraad kunt u lezen in de volgende bijlagen;

- **Warmtetransitie Leidse Regio:** [Open brief aan gemeenteraad Leiden](#) (29 augustus)
- **Commissie Stedelijke Ontwikkeling:** [Inspraak TegenGas Merenwijk](#) (7 september)

Tot slot

Spreek over de energietransitie met uw burens en bekenden en maak duidelijk dat uw warmtevoorziening en keuzevrijheid nog steeds op het spel staan. Geef deze nieuwsbrief door, plaats hem op uw Facebook, LinkedIn, Insta en Twitter. Ook zij kunnen zich aanmelden voor de nieuwsbrief [Aanmelding Nieuwsbrief](#). Met uw [donatie](#) helpt u TegenGas te blijven opkomen voor uw belangen.

Wij wensen u en uw naasten prettige feestdagen en een voorspoedig 2024!

Het bestuur van Burgerinitiatief TegenGas Merenwijk